

Ca-Nostra

*** ANY OCTAU.—NÚM. 342 *** SETMANARI POPULAR *** INCA, 19 DE DECEMBRE DE 1914 ***

¡Ai del món pels escàndols!

Una guerra terrible, esglaiadora, asota avui al món, semblant la mort i la desolació dins les nacions que, de grat o per força, tenen la desgracia de quedar-hi engrunades. El canó de 42 arrassa les ciutats i les fortificacions que paraxien inexpugnables son vençudes i assaltades amb facilitat pasmosa. Dels plans de campanya surten emboscades ferestes a on en llastimosa carnisseria gola la vida la joventut hermosa, plena d'il·lusions i d'esperança.

Un'altra batalla també's lliure entre'l bé i el mal, en poblacions que pel seu aspecte exterior apareixen quietes i pacífiques. Els agents del mal, casi sempre són persones visibles que'n los seus escàndols i desenfraiments, en tant en tant, desprenen canonades que causen més mort i ruïna que totes les invencions dels alemanys. I el poble, (ès trist haver-ho de dir) en la seva conducta i pacifiquisme par que diga: *pas an el mall!*... Els de dalt afalguen tals subjectes, i los abmeten a la seva esfera. Els de baix, queden fascinats i prenen sos mals exemples que, a voltes, se presenten amb caracters personals enlluernadors i amb llustres d'educació farisaica.

El poble se pert i fa ui pels mals exemples dels qui floquen! Mes valdria tenir una guerra formidable que no una pedra d'escàndol!...

La raó és senzilla: Les ànimes valen infinitament més que'ls cossos per quant perteneixen a un orde superior i etern. El cos tornarà a ressuscitar el dia del balanç universal; mes les ànimes que moren en desgracia de Deu, no ressuscitaràn mai més. L'escandalós que roba l'innocencia a les ànimes, fa que l'esperit de les tenebres s'apoderi de les places que partenexen al reïne de Deu, que val més que tots els reïnes de la terra; i vet-aquí la raó suprema de preferir als Kaisers, amb sos ca-

nons de 42, que'ls qui mos donen mal exemple i mos escandalicen, que'ls sembradors de la maldat i la corrupció, i que'ls qui volen tractar la qüestió social de les *gembles* com homos carnals.

L'Evangeli diu:

A qui escandalisarà a un d'aqueis petitets, qui creven en mi, millor li seria que li penjassin una pedra de molí d'ase i fos llençat al fons del mar.

—¿Que no s'han escandalicat als petits i al poble, que és com un infant?—

Mirau: altra temps quant un dia en l'any e-hi havia una desgracia d'aquestes que fan empagar, nostros pares so contaven petit, petit, d'amagat de sos fills, que procuraven conservar en estat d'innocencia i fins en certes ignorancies tot el temps possible. Avui els escàndols son tant grossos i sovint, que per lo freqüent ja no mos alteren; i s'en parla per tot arreu: a la taverna i la llar, en públic i en privat, davant els grans i els petits. Les mateixes persones que deploram tanta perversió mos rossam en converses impúdiques per seguir els comentaris del dia. ¿Com els nins no han d'obrir els ulls abans d'hora? ¿com no s'han d'escandalisar amb aquests *xaratorums*? I de tot en són cap i causa les obres d'aquells que, segons l'Evangeli, seria millor, per ellis, que los fonassen dins mar.

—¿Que a Inca no hi ha escàndols que tenguen materia d'inclusió dins la sentència divina?...—Frescs son encara els rebumboris sobre el quartet emparat de la carretera, l'escàndol del carré de la Tortuga, la pena i dol del Avi i la calumnia fresca per no haver exigit carta de següridat a cert personatge. Si aquests escàndols no són els que anatematizava el Bon Jesús, digau-me estimadíssims lectors, ¿que heu seràn?

E-hi ha certes *honorabilitats* que no sols donen que xerrar, sino que tenen

la bissarria de representar calumnies, tal vegada per legalisar la seva conducta. L'articulista no sab si davant la justicia de la terra se podria justificar una historieta calumniosa que per la seva trama pareix un gest masònic. Pero si que porem dir, que se'n han fet grans comentaris favorables a un digne sacerdot; i que per davant ell, han passat lo més sa d'Inca protestant de la infamia de que és estat víctima.

CA-NOSTRA, també en protesta, indignat i en tota l'ànima, de tal baxesa!

DANIEL.

Inca—19—12—14.

PASTORELLA

I

Un anyellet arribà a l'Establí,
tot fent juguines aquest dematí
ab tristos bells l'ovelleta que'l cria
fa ressonar lo boscatge vehí.

Lo cerca y lo troba
dintre de la Cova
jugant a les plantes de l'Anyell diví.
Es blanc com la gebre,
corrèm a adorar-lo l'Infant del pessebre.

II

Lo pastoret que ha perduda l'ovella
tota la nit l'ha cercada plorant;
Es la manyaga més blanca y novella
que esbrotà'ls dolços timons del volant.

La cerca y la troba
dintre de la Cova,
besant amorosa los peus de l'Infant.
Es blanch com la gebre,
corrèm a adorar-lo l'Infant del pessebre.

III

Sense l'infant la mareta s'anyora,
qu'es de cor d'àngel lo jove pastor:
quan no l'ovira, son ull sempre plora
y sent plegarse les ales del cor.

Lo cerca y lo troba
dintre de la Cova,
y ab ell també adora l'Infant Salvador.
Es blanch com la gebre,
corrèm a adorar-lo l'Infant del pessebre.

J. VERDAGUER.

La Rifa és un mal negoci

La cullita del vi no ha estat grossa, el preu a que s'ha de vendre és baix, hi ha poca feina pels jornalers i menestrals, els paperots de renda estan baixos, els cupons perillen, en una paraula, els negocis van malament i el diner s'amaga.

Conseqüència de tot això que molts treuran: «enguany posarem més diners a la rifa de Nadal a veure si trayem.»

Hi ha una part de poble que s'ha proposat fer-se ric sense treballar: està clar que pel que no vol robar, no hi ha més remei que treure la rifa.

Els direu que amb la rifa per cada un que treu alguna cosa n'hi ha frente que no treuen res; els predicareu que en cada vila hi ha dues o tres dotzenes de famílies que s'han arreglat i fins s'han fet riques trevallant i enginyant-se, i pel contrari cap o quasi cap s'ha enriquit amb diners de loteries; els contareu que's calcula que més de la meitat dels que treuen quantitats importants de les rifes se malmeten els diners i queden més desgraciats que abans, perquè queden pobres i mal avesats.

Tot inútil. No vos escoltaràn. Fa pena veure sobre tots els que han de trevallar molt per a menjar poc, com se gasten dos, cinc i vint duros en la loteria. Digueu-me si això no és lo mateix que jugar-se el pa dels fills. I fa més pena encare veure uns governs, que després de prohibir i perseguir els jocs d'etzar se fan empresaris de un joc que per naturalesa és el més immoral i irracional de tots, perquè és boi l'únic joc en que res hi val la habilitat, ni'l saber, ni la experiència.

Hi havia en un poble un home poc aficionat a trevallar que va tenir diguem-ne la sort de treure sis mil duros en una rifa de Nadal i al saber-ho un home de bon sentit que mai s'havia gastat en la rifa ni una pesseta va exclamar: «pobre infelís, tot li cau malament, darrera una desgracia una altra», donant ja per suposat que la rifa li havia de servir per a major desgracia. Va ser aixís mateix. Les poques ganes de trevallar se li perderen al donar-se compte de que a les cinc del matí ja havia guanyat el jornal i després de pocs anys era verdaderament un desgraciat.

La rifa és un mal negoci, el govern hi guanya un munt de milions que'ls perden els que s'hi deixen enganyar. No volguéu ser dels tontos.

J. R.

De «L'Apat».

DE QUAN ERA NIN

V

TORDS Y ORONETES

Per Sant Maclà
l'oroneta ve
i el tord se'n va.

(Acabament)

Els tords ja són altra cosa: tothom els vol caçar; el senyor, la madoneta, la gent de feina i els mals-feners.

Si no he perdut el compte, deu anys acabava de complir quan vaig anar per primera vegada al xibiu. Era la nit del plè abans dels Morts; una nit clara, freda i sense gens de vent. A l'atravessar pel sementer, davant la meua vista s'alçaven arrengrades les ne-

grenques formes dels arbres cimerrats; les grises oliveres i els garrovers ramuts. De tant en quant venien de la mar, esbarts de tords amb vol altíssim, lleugers com oronetes. La suau i argentina claror de la lluna banyava tota la vall, el cel i les muntanyes. Sols se sentia el sò persistent i solitari del reclam del caçador, com modulats i monòton cant de mèlora, per l'eco repetit. El refilet era més clar i distint així com m'acostava a disforja i negre hubota del xibiu.

L'havien parat a l'alzina més altiva i de més esteses branques de tota l'encontrada, vestida i recoberta, des de la terra al cim, amb rames i fullatge tallat dels altres arbres. Sols hi donava entrada un portalet deixat entre les verdes branques. De part de dins, a la claror somorta i groga que filtrava per l'atapat fullam, pareixia un negre i estrany coval, reblit per les altures de degotiços, color d'escorxa seca, creuant-se en tots sentits. S'alçava des del centre la gran columna mare, qui duia tot el pès.

Dins l'ombra misteriosa d'aquell temple imponent s'hi destriaven els sacerdots druidics, el temps del sacrifici. Damunt la soca augusta, com el Deu sobre l'altar, un vell vestit a l'ample, de grisa cabellera i cara de romà, estesa la mà dreta i l'altra en la boca, servint-li de tornaveu sonava, fent capades, un dolç reclam de plata. Dos joveçans, nets del vell, amb la pal·liça de boc subjecta a les espatlles i les varques de cuir de bou en els peus nus, escoltaven amb religiós silenci el cant meravellós, vagant com ombres mudes sobre la molsa tova, qui apaga de totduna la remor de les petjades. Esperaven atents la caiguda del tord per aturar-lo.

En el fons d'una barraca, coberta de branques, hi lluí l'encesa caliuera de troncs de l'alzina; allà vaig ajupir-me, glaçat del fret que feia.

D siara, a estones llargues, dels enganyosos finestrals oberts dins les altes rames de l'alzina, quien giscant, agarrotats per les vergues de visc entrecruades, els pobrets immigrants, els cenrosos tords, que els joveçans amb esment detenen devall els gambaners, i llevors, gaudint de llur desgracia, esclafant-los el cervell els maten, indiferents a llurs dolors i penes.

Se va fer tard, i vaig quedar adormit vore les brases, que la cendra poc a poc tapava, fins que un somni intranquil, amb visions fantàstiques, va despertat-me... dins la meua cambra, plena de sol.

Altres vegades a la matinada, des del planiol de damunt la timba de roquiçar del meu coster, sota el Pinotell del xibiu, aleshores parat i enviscat de fresc, he contemplat l'arribada dels tords immigrants i sempre he vist com venien volant a gran altura per fer-se càrrec de les valls, plans i muntanyes de llur nova pàtria i sobre esquivar els nombrosos escolls que s'hi troben. De repent, encativats per la dolça veu del reclam enganyador, giren en sec, i se'n vénen, com la satgeta llençada de l'arc, a caure retuts els meus peus, trobant la mort sobtada allà on creien trobar-hi l'escomesa del germà.

Quant els tords se son escampats per planes i muntanyes, garrigues i pinars, comencen a caçar-los amb lloses i a coll.

L'amo, la madona, els missatges, els tafaners, i altra gent de la casa, cada hora baixa, i al sortir el sol tots els matins, estenen la fina tela dels filats d'estopa entre les obertes rames de l'arbre per on s'acollen els tords, guiats pel mal instint, qui els du a la mort inesperada.

A la costa hi havia aquell any molta d'oliva, i per això els tords s'hi assolaren fent-ne gran destroça; mon pare va resoldre alçar-hi un parany de lloses. El sen Pere Mèl i un altre jornalier començaren la tasca, i en pocs dies en tengueren de fetes més de mil.

El lloser, el sen Pere Mèl, era un etzequeiador bon homo ferm, amb cara de pocs amics. Mirar-lo feia por: tenia els cabells negres com el carbó, la pell morena, la barba espessa i mal afeitada, les celles grosses i apres, els ulls grisos i fondos, els llavis gruixats, la boca un poc oberta i les dents tant blanques com la mongeta, la veu ben dolça, i, sobre tot, era molt infanter.

Amb ell me n'anava cada capvespre cap a la costa, a fer la volta del parany. Alçava davant, davant, les lloses tibets, i treia el tord, qui, golós, a l'anar a menjar-hi el cuc posat sobre lu fulla d'aura, era quedat engrunat entre les pedres. A voltes hi trobava ropit o ratolí, i qualche vegada rès.—El lloser, darrera mi les tornava parar, rient dels meus espants i contant-me verbes i passades del temps que era soldat.

«Un dia—em deia—que perseguíen lladres per la Serra Morena, on sempre n'hi ha, va aguarar damunt una timba un cero etxerovít, com qui diu un cabridet dels nostros.—*Mi capitán ¿que li tiro?*—vaig demanar, totduna, apuntant-li amb el fusell.

«*Hombre, no li tire, usté, que despertará los ladrones,*» me va respondre el capità. I llavors? li preguntava.—«Seguirem cercant els lladres i no en trobarem cap mai» me responia; tornant-me contar per pedres menudes lo del cabrit del penyal.

Un altre vegada em va referir que les veinades d'un poble del reine de Valencia se manllevan tot l'any, l'una a l'altra, l'ós del porc, per donar gust a l'escudella i al treure'l de lolla el tornen a penjar.—Sen Pere; em voleu deixar l'ós? li deia molts de pics sense que la pregunta hi escaigués.

Seguíem xerrant mentre fèiem camí pels revolts tirans que nos eren prou coneguts per no deixar cap llosa sense mirar, aturant-nos de tant en quant per posar el cuc a les que ho havien menester i alçar les tibets. Tan aviat nos capficàvem pels comellars d'oliveres altes i espesses com nos enfilàvem anguilejant, pels turons i cingles de roquiçar erms i soleiosos. El sen Pere no abandonava mai l'ample panera amb el carabaçot dels cucs, els aubons i les fulles d'aura fresca.

En els punts del coster més quiets, ombrívols i frescos on el tord esquiu i solitari cuquetja més sovint, hi havia els redols de lloses més espeses i el sen Pere encara n'hi feia de noves els capvespres que no dúiem gaire pressa.

A mitx dia, reunida la familia a la cambra principal de la casa pairal, que estava magníficament adornada, se verificà l'entronisació del Cor de Jesús, resultant un acte tendra i devot que feu corre les llàgrimes a molts dels presents.

Se donà un dinar als de la familia a on reinà força d'alegría; i tot el dia els bons esposos foren visitats i felicitats per les seves nocces d'or.

SEUDONIM—En diferents ocasions, amics nostros, mos han preguntat si En Daniel dels setmanaris «Es Ca d'Inca» «La Bona Causa» i del CA-NOSTRA, és la mateixa persona que escriu demunt «El Heraldo de Cristo» que firma amb el mateix seudònim.

No Senyor; En Daniel de CA-NOSTRA no és D. Daniel del Heraldo,

Preciosa estampa del Cor de Jesús—12'50 ptes.—A nostra Llibreria.

FESTA DE L'ESPERANÇA.—Demà es celebra la seva festa a la Iglesia de Sant Francesc. Predicarà Mossèn Juan Rotger Catedràtic del Seminari, aquell sacerdot que predica tant fogós que feu un discurs an el mití que's fé a Inca Contra la blasfemia.

Mos han venut que l'Organista de la Seu, posarà peu devall taula a Ca'n Ensenyat. I que s'hi no'm posa, els orgues del Convent no sonaràn bé.

DESTITUCIO.—La Junta Directiva del Círcol d'Obrers Catòlics, en sessió celebrada anit passada, acordà destituir de metge de la societat, a D. Francesc Llabrés.

REGISTRADOR.—Dia 7 d'aqueix mes prengué possessori del Registre de la Propiedad del Partit D. Antoni Alvarez Novoa, que pareix que és una persona digníssima d'arraigades idees catòliques i un propagador de la Oració Noturna.

Lo saludam dessitjant que l'estancia a nostra Ciutat li sia agradable.

AJUNTAMENT

El Sr. Bal·le d'Inca, dessitjós de ajugerar el Municipi agravat en tantes

rendes de casa, escrigué a D. Geroni Estades diputat a cort, per Marllorca, per veure si aquest bon patrici feria gestions per que l'Estat s'encarregàs de la casa de Telegrafos de Inca.

Aquesta setmana, D. Pere Balle, ha rebut un telegrama i mes tart una carta, del Sr. Estades, en que li participava que l'encarreg estava concedit, faltant tan sols la trasmitació de documents.

L'Ajuntament pot restar agrait el Diputat de Sóller per les seves gestions.

—Després d'haver-ho noltros notat algunes persones mos fan teme que'ls vespres de mal temps l'encenador de fanals en dexa de pagats, no sabem si es peresa o degut a altres causes.

Es d'esperar que això no's tornarà repetir.

BOLLETI COMERCIAL

Preus que retgirem a nostro mercat

Bessó	a	98'50	el quintá
Blat	a	23'50	la cortera.
Xexa	a	24'50	id.
Sivada	a	10'50	id.
id. forastera	a	10'00	id.
Ordi	a	10'50	id.
id. foraster	a	10'00	id.
Faves pera cuinar	a	26'00	id.
id. ordinarias	a	21'50	id.
id. per bestia	a	21'00	id.
Blat de les Indies	a	16'00	id.
Fasols	a	00'00	id.
Monjetes de confit	a	38'00	id.
id. Blanques	a	40'00	id.
Siurons	a	00'00	id.
Garroves	a	05'25	
Safra	a	03'75	s'unsa.
Porcs		12 a 13	

Fuerza Motriz

Se vende un malacaté para una caballería, bien construido, fuerte y en buen estado. Informarán en la fábrica de gaseosas Gelabert y C.^a calle de la Fortuna 3.

ESTAMPES
- DEL -
COR DE JESÚS
DE 75 AMB 55 CENTIMETRES
I ALTRES MIDES
**Propis per fer l'entronament
del Sagrat Cor**
A LES CASES CRISTIANES
C. Murta, 5=Inca

Dietario para 1915
CONTIENE DATOS DE
Madrid, Barcelona, Valencia Sevilla
y Palma de Mallorca

BREVE
Cartilla Civico-Moral
POR EL
M. I. Sr. D. Nadal Garau y Estrany
Canónigo Doctoral de la S. I. C. B. de Mallorca
PRECIO
Uu ejemplar encuadernado 0'40 ptas.
De venta en la Librería La Bona Causa,
Murta, 5. —Inca.

SEGELLS DE GOMA
O
Coatchouc
Y demás aumetjos de segellar.
A l'imprenta de CA-NOSTRA
Murta 5-INCA

Aquest setmanari se publica amb censura eclesiástica.

Imprenta de Miguel Durán Seurina

PLANCHADO

ALEMÁN

Se lavan y planchan, **Cuellos, Puños y Camisas**. Preferimos se entreguen las prendas sucias o sea sin lavar

Precios { Cuellos todas las formas a 10 céntimos uno.
Puños id. id. a 10 céntimos par.
Camisas de 20 a 40 céntimos según forma.

Sucursal en Inca.—Sastrería y Camisería de **FLORENCIO PRAT**.—Mayor, 6, 8, 10.—P. del Sol, 1 y 2